

Nasz znak:

Wasz znak:

Warszawa 07.04.2021 r.

Stanowisko Dyrekcji ING PAN w sprawie projektu ustawy o Narodowym Programie Kopernikańskim

Dyrekcja Instytutu Nauk Geologicznych PAN wyraża swoje zaskoczenie i zaniepokojenie projektem ustawy o Narodowym Programie Kopernikańskim, przygotowywanym w Ministerstwie Edukacji i Nauki. Nasz sprzeciw budzi tryb prac na projektem, który jest dziełem anonimowego grona ekspertów Ministerstwa, stworzonym bez konsultacji z instytucjami reprezentującymi naukę w Polsce. Uważamy powołanie w Polsce trzeciej po PAU i PAN akademii nauk za pomysł nie do końca przemyślany w obliczu szczupłości środków przeznaczanych w naszym kraju na badania naukowe. Przyszłe wzajemne relacje tych podmiotów są nieprecyzyjnie nakreślone, a przepisanie pkt. 3 art. 2 projektu prosto z ustawy o PAN wskazuje na możliwe dublowanie się przyszłych zadań. Międzynarodowa Akademia Kopernikańska (MAK – ten skrót wywołuje nieprzyjemne skojarzenia u osób pamiętających katastrofę smoleńską) byłaby hybrydą korporacji uczonych i agencji rządowej. Nowa instytucja pozostawałaby pod znacznie ściślejszą kontrolą polityków niż PAN, co wynika z przewidzianych dla niej zadań. Pytanie, czy taka hybryda ma szansę na stanie się „ośrodkiem o znaczącym prestiżu naukowym”, co deklaruje preambuła projektu. Bliskie powiązania z polityką na pewno nie wyszłyby na dobre badaniom naukowym jak dowodzi los Państwowego Instytutu Geologicznego w ostatnich latach.

W związku z tym, podzielamy zaniepokojenie Prezesa PAN wyrażone w liście z dnia 6 kwietnia 2021 r. Wyrażamy też poparcie dla dalszych działań kierownictwa PAN mających wyjaśnić zasady ewentualnego funkcjonowania Narodowego Programu Kopernikańskiego i jego wpływu na działalność PAN. Przypominamy także o zasadzie „*primum non nocere*”, którą powinny kierować się osoby podejmujące wyzwanie zreformowania i ulepszenia polskiej nauki. Uważamy, że najlepszym sposobem osiągnięcia tych celów, jest nowelizacja ustawy o PAN opracowana we współpracy ze środowiskiem naukowym.

DYREKTOR
Instytutu Nauk Geologicznych
Polskiej Akademii Nauk

Prof. dr hab. Ewa Słaby

Prof. Ewa Słaby, Dyrektor Instytutu

Prof. Stanisław Mazur Wicedyrektor ds. Naukowych